

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/151/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123204673
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2123204673.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členiek: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Erika Tischlerová, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, C. XX, D., zast.: Advokátska kancelária GG, s.r.o., IČO: 50 954 709, Agátová 2513/15, Galanta, proti žalovanému: E. F., nar. XX.XX.XXXX, G. XX, H., zast.: Advokátska kancelária Prachová & Partners, s.r.o., IČO: 50 491 300, Pribinova 20, Bratislava, o 51 600 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 21.03.2024, č. k. 28C/3/2023-54, takto

rozhodol:

- I. Napadnutý rozsudok sa potvrdzuje.
- II. Žalovanému sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu (o zaplatenie sumy 50 000 € so zmluvnou pokutou 1 600 €, s 15 %-ným ročným o zmluvným úrokom z omeškania zo sumy 20 000 € od 03.11.2013 do 21.07.2017, zo sumy 10 000 € od 22.07.2017 do zaplatenia, zo sumy 20 000 € od 30.12.2013 do zaplatenia a zo sumy 20 000 € od 04.03.2014 do zaplatenia, a s 6,25 %-ným ročným zákonným úrokom z omeškania zo sumy 50 000 € od 31.10.2022 do zaplatenia) zamietol (výrok I) a vyslovil, že žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II).

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav v relevantnom rozsahu takto:

3. Žalobca podľa žaloby zapožičal žalovanému finančné prostriedky, ktoré poukázal na bankový účet žalovaného, spolu vo výške 60 000 €. O zapožičaní finančných prostriedkov si spísali tri dohody o zapožičaní finančných prostriedkov. Dohoda č. 1 sa týkala požičania sumy 20 000 € s 15 %-ným ročným úrokom dňa 03.11.2013. Dohoda č. 2 sa týkala sumy 20 000 € s 15 %-ným ročným úrokom z 30.12.2013 a zmluvnej pokuty 800 €. Dohoda č. 3 sa týkala sumy 20 000 € s 15 %-ným ročným úrokom z 04.03.2014 a zmluvnej pokuty 800 €. Žalovaný zo svojho záväzku uhradil sumu vo 10 000 € dňa 21.07.2017. Dňa 24.08.2020 podpísal žalovaný uznanie záväzku, v ktorom potvrdzuje, že ku dňu spísania uznania záväzku uznáva svoj dlh voči žalobcovi čo do dôvodu a výšky, teda 50 000 € a zaväzuje sa sumu vrátiť do 31.10.2020. Žalovaný zo svojho záväzku neuhradil žiadnu sumu. Dňa 25.08.2022 žalovaný opäť podpísal uznanie záväzku v podstate s rovnakým obsahom, ale s tým, že dlžnú sumu sa zaviazal vrátiť do 30.10.2022. Uvedené listiny neobsahovali ustanovenie alebo prehlásenie o tom, že by žalovaný mal vedomosť o tom, že uznáva premlčaný dlh. Žalovaný nevedel, že uznáva premlčaný dlh. Žalobca v replike túto skutočnosť nepoprel a nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie skutočnosti, že by žalovaný vedel, že v tom čase uznáva premlčaný dlh. Žalovaný dodnes svoj záväzok voči žalobcovi ku dňu podania žaloby neuhradil. Žalobca v konaní nijakým spôsobom skutočne nepreukázal reálneho zaslanie alebo odovzdanie peňažných prostriedkov

žalovanému. Žalobca v rámci svojej žaloby a repliky nepripojil žiaden dôkaz o tom, že tieto peňažné prostriedky boli žalovanému aj reálne poskytnuté. Na pojednávaní žalobca navrhol, aby na preukázanie reálneho poskytnutia finančných prostriedkov súd vykonal dôkaz nahliadnutia do mobilného telefónu žalobcu, kde bude v rámci komunikácie v aplikácii WhatsApp vidno, že žalobca žalovanému peňažné prostriedky skutočne poslal. Žalobca súčasne dodatočne navrhol výsluch strán, ako aj dodatočné zabezpečenie výpisu z účtu z belgickej pobočky banky A., pretože peňažný účet žalobcu patril práve pod belgickú sekciu tejto banky. Súd na návrhy žalobcu na doplnenie dokazovania neprihliadol, zamietol ich. Nahliadnutie do mobilného telefónu žalobcu na preukázanie jeho tvrdení by znamenalo vykonanie dôkazu priamo v rozpore s ustanoveniami o dokazovaní v zmysle § 185 a nasl. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd súčasne vyhovel námietke žalovaného a uplatnil k ďalším návrhom na vykonanie dokazovania sudcovskú koncentráciu konania v zmysle § 153 CSP. Súd je toho názoru, že výsluch strán sporu, ako aj zabezpečenie dôkazu v podobe výpisu z účtu žalobcu mohol a mal žalobca realizovať v rámci svojich dvoch písomných podaní (žaloba a replika žalobcu). Predmetný spor bolo možné vzhľadom na jeho skutkové a právne aspekty rozhodnúť v zmysle § 171 ods. 2 a § 179 ods. 1 CSP na prvom pojednávaní. Ďalšie vykonanie dokazovania by automaticky znamenalo nariadenie nového pojednávania s predvolaním žalovaného, čo je priamo v rozpore s článkom 17 CSP, ktorý upravuje zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania, ktorá sa okrem iného prejavuje aj v podobe inštitútu sudcovskej koncentrácie konania. Je to práve žalobca, ktorého zaťažuje v sporovom konaní dôkazné bremeno a je na procesnej zodpovednosti žalobcu, aby skutočnosti tvrdené v jeho žalobe aj náležite a včas súdu preukázal prostredníctvom riadne a včas navrhovaných dôkazných prostriedkov. Žalobca mohol uvedené návrhy na doplnenie dokazovania navrhnúť skôr, v rámci svojich písomných podaní, resp. výpis z účtu žalobcu zabezpečiť skôr, minimálne po podaní žaloby žalobcu do nariadenia prvého pojednávania. Je síce pravda, že žalovaný zaslal žalobcovi sumu vo výške 10 000 € dňa 21.07.2017, o čom žalobca predložil potvrdenie z B. D., avšak žalovaný vo svojom vyjadrení predniesol, že z potvrdenia nie je zrejmé, že suma 10 000 € predstavovala úhradu práve splatnej pohľadávky žalobcu na základe jednej z vyššie uvedených troch dohôd. Na túto skutočnosť tvrdenú žalovaným žalobca v replike vôbec nereagoval a ani sa k nej nevyjadril na pojednávaní. Súd preto uvedenú skutočnosť považoval za nespornú v celom rozsahu v zmysle § 151 ods. 1 CSP.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 51, § 101, § 491, § 558, § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) takto:

5. Súd vyhodnotil reálny vznik zmluvy o pôžičke v dôsledku absencie preukázania reálneho odovzdania peňažných prostriedkov žalovanému ako nepreukázaný zo strany žalobcu. Hoci tento dôvod sám o sebe predstavuje právnu skutočnosť relevantnú z pohľadu procesného práva, ktorej následkom bolo zamietnutie žaloby, súd sa zamerlal aj na posúdenie premlčania na základe vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného. Podľa § 588 OZ uznať možno aj premlčaný dlh. Takýto uznávací prejav dlžníka bude mať právne účinky len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný. Ak však dlžník nevedel, že dlh je premlčaný, napríklad preto, že nepozná relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka o premlčaní, nemôže mať jeho uznanie spomenuté právne účinky, t. j. nezačne plynúť nová premlčacia lehota. Keďže žalobca nepreukázal, že by žalovaný mal vedomosť o tom, že uznáva premlčaný dlh, sporné dve uznania dlhu nemali za právny následok začiatok plynutia novej desaťročnej premlčacej lehoty v zmysle § 110 ods. 1 OZ. Na podporu svojho právneho názoru súd prvej inštancie odkázal na súdnu prax (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/197/2009 a rozhodnutia krajských súdov) a odbornú literatúru. Bez ohľadu na prvý dôvod zamietnutia žaloby je podľa súdu prvej inštancie nárok žalobcu voči žalovanému premlčaný. Trojročná premlčacia lehota žalobcovi začala plynúť v prípade prvej dohody od 04.02.2014 a uplynula 04.02.2017, v prípade druhej dohody začala plynúť od 01.05.2014 a uplynula 01.05.2017 a tretej dohody začala žalobcovi plynúť od 31.05.2014 a uplynula 31.05.2017. Keďže žalobca podal svoju žalobu na súd až 12.06.2023, žaloba bola podaná na súd až po uplynutí premlčacej lehoty. Na základe vyššie uvedených dôvodov súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 CSP v zmysle zásady pomeru úspechu vo veci uvedenej v § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu priznal žalovanému v rozsahu 100 % voči žalobcovi, pretože žalovaný mal vo veci úspech v plnom rozsahu.

6. Včasným odvolaním žalobca navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie alebo ho zmeniť tak, že sa žalobe vyhovie. Žalobca považuje obranu žalovaného o neprevzatí finančných prostriedkov za účelovú a nedôveryhodnú, pričom logicky zdôvodnil existenciu pôvodných „dohôd o pôžičke“ (z rokov 2013 a 2014) a dvoch následných „uznaní záväzku“ (z rokov

2020 a 2022), ktoré boli podpísané oboma stranami najmä kvôli vylúčeniu otázky premlčania. Nesúhlasí s konštatovaním súdu, že nepreukázal odovzdanie peňazí, keďže predložil tri dohody o pôžičke, dve uznania záväzku a potvrdenie o vrátení časti pôžičky (10 000 €) zo strany žalovaného v roku 2017. Tieto dokumenty a čiastočná úhrada podľa neho na seba logicky nadväzujú a potvrdzujú jeho nárok. Žalobca je presvedčený, že súd dospel k nesprávnym zisteniam aj preto, že nevykonal ním navrhované dôkazy – nahliadnutie do vzájomnej komunikácie alebo zabezpečenie výpisu z účtu. Išlo o účelné a hospodárne dôkazy. Súd sa nesprávne vysporiadal s otázkou premlčania, ktorú vzniesol žalovaný. Až uznanie záväzku z 24.08.2020 stanovilo termín plnenia (na 31.10. 2020), od ktorého mala plynúť premlčacia doba. Žaloba podaná 12.06.2023 je včasná. Námietku premlčania považuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ku ktorému došlo zavinením žalovaného, ktorý ho opakovane ubezpečoval o úhrade.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovaný stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý je podľa neho vo výroku vecne správny. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, čo sa týka skutočného uzavretia zmluvy o pôžičke. Žalovaný tiež súhlasí s uplatnením zásady koncentrácie konania, keďže žalobca (zastúpený advokátom) navrhol doplnenie dokazovania až na pojednávaní, hoci mohol navrhované dôkazy predložiť už v predchádzajúcich podaniach, čím by konal starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť. Súd správne uzavrel, že žalovaný nemal právne vedomie o premlčaní pohľadávok v čase podpisu oboch uznaní záväzku a žalobca ho o tejto skutočnosti neoboznámil.

8. V odvolacej replike žalobca v podstate zopakoval svoju argumentáciu z odvolania. Argumentácia súdu a žalovaného, čo sa týka neexistencie záväzku a potom jeho premlčania, je nelogická a protirečivá: ak záväzok nevznikol (nebola pôžička), nemôže byť ani premlčaný. Žalovaný buď klame o tom, že záväzok nevznikol, alebo o tom, že pri podpise dvoch uznaní záväzku nevedel o premlčaní, hoci ho opakovane ubezpečoval, že dlh vyrovná a nebudú riešiť premlčanie. Žalobca nesúhlasí s nesprávnym výkladom prvej dohody, ktorá nestanovovala termín plnenia, ale trojmesačnú výpovednú lehotu od výzvy veriteľa. Nárok, ktorý bol prvýkrát splatný až podľa uznania záväzku z roku 2020 (s termínom 31.10.2020), nemohol byť v čase podania žaloby v roku 2023 premlčaný. Žalobca kritizuje uplatnenie koncentračnej zásady súdom, ktoré mu neumožnilo doplniť dokazovanie o výpisy z účtu zo zahraničnej banky ihneď po tom, čo žalovaný poprel realnosť pôžičky a súd sa s jeho popretím stotožnil. Žalobca nemohol vopred vedieť, že bude musieť preukazovať realnosť pôžičky, ktorá bola preukázaná piatimi podpísanými dokumentmi. Žiada, aby odvolací súd konanie posúdil s ohľadom na skutočnosť, že popretie žalovaného bolo neúčinné (§ 151 ods. 2 CSP), lebo neuviedol vlastné tvrdenia ani dôkazy vyvracajúce tvrdenia žalobcu. Súd mal v záujme spravodlivosti a právnej istoty umožniť doplnenie dôkazov.

9. Žalovaný v odvolacej duplike v podstate zotrval na svojej dovtedajšej argumentácii. Žalobca mal predložiť výpis z účtu už na začiatku konania.

10. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je nedôvodné.

11. Žalobca svojím odvolaním napáda dva nosné závery súdu prvej inštancie, ktoré viedli k zamietnutiu žaloby. Prvým je právny záver, že medzi stranami nedošlo k uzavretiu ani jednej z troch zmlúv o pôžičke, ktorý súd prvej inštancie vyvodil zo skutkového zistenia, že žalobca nepreukázal odovzdanie peňazí ako predmetu pôžičky žalovanému. Druhý právny záver spočíva v uznaní námietky premlčania, ktorý žalovaný vzniesol voči nárokom, ktoré žalobca uplatňoval na základe sporných zmlúv o pôžičke.

12. V záujme zachovania hospodárnosti konania (čl. 17 CSP) sa odvolací súd bude na úvod zaoberať odvolacími argumentmi žalovaného, ktorými spochybňoval druhý právny záver súdu prvej inštancie, teda premlčanie žalobou uplatnených nárokov. Ak sa totiž ukáže, že nárok je premlčaný, bolo by nadbytočné venovať sa odvolacím argumentom, ktoré sa týkajú prvého právneho záveru. Nebolo by totiž vôbec hospodárne zaoberať sa napríklad aj výhradami voči dokazovaniu okolností, ktoré sprevádzali poskytnutie žalobcom tvrdných pôžičiek, pretože aj keby boli tieto správne, teda žalobca by preukázal uzavretie zmlúv o pôžičke, opäť by bolo potrebné zodpovedať otázku, či sú nároky z nich plynúce premlčané.

13. Pokiaľ ide o vecnú stránku námietky premlčania, žalobca súdu prvej inštancie vytyka, že nesprávne ustálil okamih splatnosti jednotlivých pôžičiek. Žalobca tu vyslovene upozorňoval na text „výpovedná lehota na uvedenú čiastku je 3 mesiace, vždy k prvému dňu v mesiaci“, ktorý treba podľa neho vykladať tak, že žalovaný bude mať 3 mesiace na vrátenie pôžičky odo dňa, keď ho žalobca vyzve splnenie dlhu. Na účely vyhodnotenia tejto odvolacej námietky, ktorá sa v podstate týka právneho posúdenia veci (II. ÚS 331/2023), odvolací súd odkazuje na nesporný obsah listinných dôkazov, konkrétne na ich posledné vety. Kým v prvej dohode posledná veta znie „výpovedná lehota na uvedenú čiastku je 3 mesiace, vždy k prvému dňu v mesiaci“, v druhej znie „výpovedná lehota na uvedenú čiastku je 30. apríla 2014“ a v tretej „výpovedná lehota na uvedenú čiastku je 30. mája 2014“.

14. Predovšetkým treba uviesť, že argumentácia žalobcu nie je spôsobilá spochybniť skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, čo sa týka dohôd z 30.12.2013 a 04.03.2014, pretože žalobcom citovaný text sa nachádza len v dohode z 03.11.2013. Neobstojí však ani v kontexte skutkových a právnych záverov, ktoré sa týkajú tejto dohody. Po prvé, žalobcom predstretý výklad daného ustanovenia dohody je zmätočný, pretože raz v ňom vidí dôvod na uplatnenie § 563 OZ, ale inokedy zas na postup podľa § 564 OZ. Rozporuplný je ale aj samotný argument ustanovením § 564 OZ, pretože toto ustanovenie predpokladá konštitutívne rozhodnutie súdu o určení okamihu splatnosti dlhu, ktorého existenciu ale žalobca ani len netvrdil. Ak by sa mal uplatniť § 564 OZ, znamenalo by to, že dlh žalovaného by nebol splatný ani v čase rozhodnutia odvolacieho súdu. Žalobca by teda nemal *actio nata* a jeho žalobu by bolo nutné beztak zamietnuť. Nespôsobilý privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie je aj argument ustanovením § 563 OZ, ktorý je o. i. zmätočný (žalobca na jednej strane tvrdí, že dlžník je povinný plniť do 3 mesiacov od jeho výzvy, avšak na druhej strane už na účely § 563 OZ argumentuje, že čas plnenia nebol dohodnutý). Aj keby sa totiž mal daný text dohody z 03.11.2013 vykladať v tom zmysle, že neurčuje čas splnenia, a teda by žalovaný bol povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie žalobca požiadal (§ 563 OZ), nevedlo by to k záveru o nepremičaní dlhu žalovaného. Podľa ustálenej súdnej praxe (R 28/1984, R 91/2004 a R 17/2017) je veriteľ už od vzniku dlhu oprávnený vyzvať dlžníka na plnenie, čo znamená, že týmto dňom sa mohlo právo vykonať po prvý raz a od tohto okamihu plynie aj trojročná premlčacia doba (§ 101 OZ). To v prejednávanej veci znamená, že žalobca by pri ním presadzovanom výklade dohody z 03.11.2013 bol oprávnený vyzvať žalovaného na vrátenie pôžičky už na druhý deň od jej poskytnutia, teda 04.11.2013. Premlčacia doba by mu teda v takom prípade uplynula 04.11.2016, čo je ešte skôr, než podľa názoru súdu prvej inštancie (04.02.2017). Dlh žalovaného by bol preto premlčaný aj vtedy, keby sa uplatnil § 563 OZ.

15. Odvolací súd tu tiež dopĺňa, že správny je právny záver súdu prvej inštancie, že uznanie dlhu podľa § 558 OZ nemá účinok v podobe predĺženia premlčacej doby, ak žalovaný o premlčaní svojho dlhu v čase uznania nevedel. Tu možno odkázať na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej uznanie premlčaného dlhu podľa § 110 ods. 1 veta druhá OZ má za následok začatie plynutia novej desaťročnej premlčacej doby len vtedy, ak dlžník mal o premlčaní dlhu vedomosť (R 23/2025).

16. Ďalej musí odvolací súd vyhodnotiť žalobcovu argumentáciu, že žalovaným vznesená námietka premlčania predstavuje výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, ktorý podľa § 3 ods. 1 OZ nepožíva ochranu, pretože súd prvej inštancie ju opomenul (§ 387 ods. 3 CSP).

17. Judikatúra najvyšších súdnych autorít v otázke premlčania a dobrých mravov je v zásade ustálená v tom, že nevylučuje, aby vznesenie námietky premlčania bolo v rozpore s dobrými mravmi, musí však ísť vždy o veľmi výnimočné prípady, v ktorých je takýto postup výrazom zneužitia práva na úkor strany, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila (pozri R 31/2020 a tam citované rozhodnutia). Nepripraviť účinky námietke premlčania ako výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi podľa § 3 ods. 1 OZ je namieste len v ojedinelých situáciách, keď by nepripravenie nároku v dôsledku premlčania bolo pre stranu neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi jej oneskoreného konania. Išlo by v podstate o šikanózný výkon práva, pri ktorom je hlavnou motiváciou úmysel poškodiť alebo znevýhodniť povinnú osobu, a nie dosiahnuť legitímny hospodársky cieľ či uspokojenie iných potrieb. Tieto výnimočné okolnosti však musia byť naplnené v takej intenzite, aby bol odôvodnený taký významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania. V tomto kontexte najvyššie súdne authority pripomínajú aj jednu zo základných zásad súkromného práva, ktorou je *vigilantibus iura scripta sunt*, teda právo patrí bdelym. Z tohto dôvodu je pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi, rozhodujúce posúdiť, či strana dovoľávajúca sa tohto rozporu postupovala s dostatočnou mierou starostlivosti a

opatrnosti v súlade s touto zásadou. Preto sú pre odopretie účinkov vznesenej námietky premlčania z dôvodu rozporu s dobrými mravmi podstatné individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka uplatnená. Odvolací súd dopĺňa, že rozhodujúce sú len okolnosti, ktoré nastali do uplynutia premlčacej doby, čo je zrejmé z toho, že o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi ide podľa judikatúry vtedy, ak márne uplynutie premlčacej doby nebolo zavinené oprávnenou osobou (veriteľom).

18. Okolnosti, na ktoré žalobca v súvislosti so žalovaným vznesenou námietkou premlčania upozorňoval a ktoré nastali do uplynutia premlčacích dôb pre jednotlivé pôžičky (31.05.2017), zahŕňali kamarátsky pomer medzi stranami a sľuby žalovaného, že požičané peniaze žalobcovi vráti. Zaplatenie sumy 10 000 € (21.07.2017) a podpísanie uznania záväzku (2020 a 2022) sú okolnosti, ku ktorým došlo zjavne po uplynutí premlčacej doby, a preto nie sú z hľadiska § 3 ods. 1 OZ podstatné. Žalobca žiadne ďalšie okolnosti medzi stranami bližšie nerozvíja, najmä neopisuje podrobnejšie konkrétne správanie žalovaného, preto je možné venovať sa len tvrdeniam o opakovaných sľuboch kamaráta. Kamarátsky pomer veriteľa a dlžníka nie je sám o sebe vôbec výnimočnou okolnosťou, ktorá by bola spôsobilá vylúčiť premlčanie nároku. Takýto pomer je v právnych vzťahoch zo zmluvy o pôžičke medzi fyzickými osobami práveže celkom bežný. Ak fyzická osoba potrebuje peniaze, nie je nezvyčajné, že sa obráti na svojich známych, s ktorými má dobré vzťahy. Často sa preto veriteľmi stávajú blízke osoby, príbuzní, priatelia a kamaráti. Hoci ide o prvok, ktorý treba zohľadniť pri uplatňovaní § 3 ods. 1 OZ, musia k nemu pristúpiť ďalšie okolnosti, ktoré umožnia urobiť záver, že súhra udalostí v prejednávanej veci odôvodňuje odoprieť priznať právnu ochranu obrane námietkou premlčania, ktorú právny poriadok považuje za legitímny prostriedok zabezpečujúci právnu istotu. Tieto ďalšie okolnosti by preto mali zahŕňať nepoctivé správanie dlžníka voči veriteľovi, ktorého cieľom je predísť tomu, aby veriteľ svoj nárok včas uplatnil. Ak však správanie dlžníka spočíva v sľuboch veriteľovi, že svoj dlh splní, nejde o dostatočnú okolnosť, ktorá by umožnila vyhodnotiť dlžníkom neskôr vznesenú námietku ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Predsa aj samotný vznik záväzkovo-právneho vzťahu, akým je vzťah zo zmluvy o pôžičke, sa zakladá na sľube dlžníka vrátiť veriteľovi požičané peniaze. Preto ani zopakovanie tohto sľubu v priebehu trvania zmluvného vzťahu nemožno považovať za niečo, čo by si zaslúžilo výnimočnú pozornosť. Zároveň trojročná premlčacia doba, ktorá prichádza v prejednávanej veci do úvahy, predstavuje pre veriteľa dostatočný časový priestor na to, aby vyhodnotil, či dlžník mieni svoj sľub splniť. Spoločnosť sa na sľuby je skrátka nedostatočné (pozri v tomto zmysle aj argumentačne použiteľný český judikát R 59/2004). Pokiaľ by sľub kamaráta, že pôžičku vráti, postačoval na to, aby sa námietke premlčania odňali právne účinky, uplatnenie § 3 ods. 1 OZ by nebolo výnimočným postupom, ale by sa stalo pravidlom. To by však bolo v rozpore s jeho účelom, ako ho vysvetlila vyššie citovaná judikatúra a ako ho aj chápe odvolací súd. Námietku premlčania vznesenú žalovaným v prejednávanej veci preto nemožno považovať za výkon práva v rozpore s dobrými mravmi.

19. Na vyššie uvedenom závere nič nemenia ani výhrady žalobcu, ktorú v odvolaní predniesol voči nevykonaniu dokazovania na základe dôkazných návrhov, ktoré žalobca uplatnil v prvoinštančnom konaní.

20. Pokiaľ ide o návrh žalobcu na výsluch strán, predpokladom takéhoto dokazovania je, že tvrdené skutočnosti, o ktorých sa má strana vysluchnúť, nemožno preukázať inak. Keďže ide o dôkazný prostriedok, ktorý sa vykonáva len na návrh strany, je na navrhovateľovi, aby splnil podmienky, ktoré § 195 CSP vyžaduje na jeho vykonanie vrátane nemožnosti preukázať tvrdené skutočnosti inak. Žalobca však v návrhu na výsluch strán, ktorý prvýkrát odznel až na pojednávaní, nespresnil skutočnosti, ktoré by umožňovali prijať záver, že by dané skutočnosti nebolo možné preukázať inak. Podmienky na nariadenie výsluchu strán tak neboli splnené, čo však môže ísť len na vrub žalobcu, pretože dôkazné bremeno bolo na ňom. Preto ani nie je podstatné, či súd prvej inštancie v tejto súvislosti správne postupoval, keď sa rozhodol koncentrovať konanie podľa § 153 CSP.

21. Čo sa týka návrhu žalobcu, aby sa vykonalo dokazovanie nahliadnutím do mobilného telefónu žalobcu, a tým aj do komunikácie strán v aplikácii WhatsApp, odvolací súd musí súdu prvej inštancie vytknúť, že nevykonanie takéhoto dokazovania nedostatočne odôvodnil. Jeho názor, vyslovený v jedinej vete, že by to znamenalo vykonanie dôkazu priamo v rozpore s § 185 a nasl. CSP, sa neopiera o žiadne preskúmateľné úvahy. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov (§ 187 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie napríklad nevysvetlil, prečo by takýto nahliadnutie do vlastného mobilného telefónu patriaceho strane, ktorá takýto dôkaz sama navrhuje, nemohlo byť dôkazom podľa citovaného ustanovenia. Nevysvetlil ani

to, prečo by v takomto prípade nebolo možné postupovať podľa § 211 ods. 1 CSP. Na druhej strane však treba zdôrazniť, že vykonanie dôkazu neslúži na nahradenie skutkových tvrdení strany, ale na ich preukázanie. Žalobca musí najprv tvrdiť rozhodujúce skutočnosti (okolnosti významné z hľadiska § 3 ods. 1 OZ) a až následne, ak sa stanú spornými, ich musí preukázať. Žalovaný nepoprel, že by nemal so žalobcom kamarátsky vzťah a ani že by žalobcovi viackrát sľúbil pôžičku vrátiť. Z tohto hľadiska nebolo potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie. Ak chcel žalobca uspieť s uplatnením § 3 ods. 1 OZ, mal a mohol tvrdiť ďalšie relevantné správanie žalovaného, ako to vyplýva z vyššie opísanej judikatúry. V každom prípade však neobstojí ani žalobcov argument, ktorým sa v odvolaní snaží vysvetliť, prečo navrhol práve nahliadnutie do mobilného telefónu, tak, že prepis komunikácie by bol nehospodárny. Žalobca v prvom rade nepredniesol žiadne relevantné tvrdenia o dĺžke práve tej časti komunikácie medzi stranami, ktorá by bolo potrebná na podporu ním opísaného skutkového stavu. Vychádzajúc zo všeobecnej skúsenosti nie je ani zrejmé, prečo by preukázanie sporných skutočností vyžadovalo vynaloženie úsilia, ktoré by bolo možné považovať za neúčelné. Žalobca svoj názor, že prepis komunikácie by bol nehospodárny, v odvolaní nepodoprel žiadnymi podrobnosťami, takže je neoveriteľný, čo z hľadiska odvolacieho konania zároveň znamená, že je aj nepreukázaný. Odvolací súd sa nemôže spoliehať len na subjektívne a nepodložené hodnotenie strany, že prepis komunikácie ako dôkaz je nehospodárny, a jediný možný spôsob, ako by sa súd mohol oboznámiť s touto komunikáciou, je práve a len prostredníctvom priameho nahliadnutia do mobilného telefónu. Odvolací súd tiež považuje argument nehospodárnosťou prepisu komunikácie aj za málo presvedčivý, pretože vyhotovenie snímky obrazovky mobilného telefónu je užívateľsky jednoduché a nie je časovo náročné. Ide zároveň o bežne dostupný spôsob preukazovania obsahu komunikácie medzi stranami. Mimochodom, žalobca spomínal komunikáciu strán prostredníctvom aplikácie WhatsApp a SMS aj v replike, čo znamená, že mal dostatok času, aby do pojednávania pripravil a predložil (len) relevantné časti tejto komunikácie. Odvolací súd nevidí žiadny rozumný dôvod, pre ktorý by si splnenie tejto povinnosti vyžadovalo vykonanie úkonov, ktoré by od žalobcu nebolo možné spravodlivo požadovať. Napokon jeho odvolacia námietka nevykonaním takéhoto dokazovania je nepresvedčivá aj z toho dôvodu, že k svojmu odvolaniu nepripojil čo i len výňatok z komunikácie so žalovaným.

22. V dôsledku toho potom bolo možné, aby odvolací súd prebral skutkový stav zistený súdom prvej inštancie (bod 3 vyššie) a na základe neho konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by v prejednávanej veci nastali okolnosti odôvodňujúce postup podľa § 3 ods. 1 OZ, najmä nepreukázal, že by to nebol on, kto zaviniť márne uplynutie premlčacej doby. Žalovaným vznesenú námietku premlčania treba preto aj s prihliadnutím na okolnosti tvrdené v prejednávanej veci považovať za riadne uplatnený prostriedok procesnej obrany. Ak teda súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil aj tým, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný, rozhodol vecne správne. Odvolacie dôvody uplatňované žalobcom teda nie sú dané.

23. Vzhľadom na premlčanie žalobcovho nároku už z dôvodov, ktoré odvolací súd vysvetlil vyššie, nebolo hospodárne a ani nevyhnutné zaoberať sa odvolacími námietkami, ktoré sa týkali prvého právneho záveru súdu prvej inštancie.

24. Keďže sa nezistilo, že by bol naplnený ktorýkoľvek z odvolacích dôvodov (§ 365 CSP), odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny (výrok I).

25. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc z toho, že nárok na náhradu trov konania, ktoré sa vydaním tohto rozsudku odvolacieho súdu končí, má podľa § 255 ods. 1 CSP úspešná strana sporu, ktorou bol žalovaný. Odvolací súd mu preto voči žalobcovi priznal nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania (výrok II).

26. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok § 419 až § 423 CSP. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis dovolateľa) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu

smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý musí dovolanie a iné podania dovolateľa spísať, ibaže ide o prípady § 429 ods. 2 CSP.